

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: V. T. N.
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
t.č. pobytem Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, 735 64 Havířov –
Dolní Suchá

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-442/LE-BA02-HA10-2019,
o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR **se zrušuje** a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-442/LE-BA02-HA10-2019 žalované Ministerstvo vnitra ČR rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V průběhu řízení vzal žalovaný za objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je legalizace jeho pobytu na území České republiky. Návrat do země původu odmítá kvůli dluhům, které tam má a obává se v této souvislosti případného nátlaku ze strany věřitelů – mafie a také absence tamního bydlení, ekonomického a rodinného zázemí. Tyto důvody dle žalovaného však nebylo možno podřadit pod důvody taxativně vymezení v ust. § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal důvody ani pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, kterou rozhodnutí „napadl v celém rozsahu výroku“. Podle žalobce žalovaný porušil v průběhu správního řízení ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, porušil také ust. § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 a 4 správního řádu. Žalovaný porušil také ust. § 14a zákona o azylu, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení. Žalobce poukázal na to, že jako hlavní důvod své žádosti o mezinárodní ochranu označil obavu o svůj život a zdraví, jelikož v zemi původu dluží velký obnos peněz tamní mafii. Tito lidé mu vyhrožovali a neznámý muž s nožem jej dokonce navštívil doma. Přestože se žalobce obracel na policii, pomoc mu poskytnuta nebyla. Žalobce má za to, že splňuje veškeré podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu. Žalovanému se v průběhu celého správního řízení nepodařilo prokázat, že by žalobce v zemi původu měl možnost se domoci účinné a dostatečné ochrany, jelikož shromážděné informace o zemi původu žalobce se k této problematice vůbec nevyjadřují. Z jeho výpovědi naopak vyplynulo, že taková ochrana u státních orgánů nebyla v zemi původu před jeho odchodem vůbec možná, ačkoliv se na státní orgány obracel. Žalovaný tak v žádném případě nepostavil najisto, že v případě návratu žalobce nedojde k opakování prostého pronásledování. Žalobce je tedy přesvědčen, že splňuje podmínky ust. § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Z uvedených důvodů se domáhal, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém písemném vyjádření k podané žalobě mimo jiné namítal, že se žalobce v případě potíží s věřiteli neobracel opakovaně o pomoc na státní orgány a nedomáhal se v případě nečinnosti policie pomoci u dalších státních či nestátních orgánů, což je možné, jak vyplývá ze zpráv o zemi původu a což je také obecně známou skutečností.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-442/LE-BA02-HA10-2019 a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobce

vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).

5. Z obsahu připojeného správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 8. 10. 2019. V rámci poskytnutí údajů k této žádosti uvedl dne 17. 10. 2019, že z Vietnamu odjel někdy v srpnu 2018, kdy letěl z Hanoje do Moskvy a následně jej naložili do nějakého auta s plachtou a odjeli do lesa, kde jim sebrali cestovní pasy. Poté jej v zaplachtovaném autě zavezli do Německa, kde pobýval asi jeden rok. V Berlíně chytil auto a jel za zábavou, a když se vraceli zpátky, byl chycen policií v Německu poblíž hranice s Českem. K důvodům podané žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že mu banka sebrala dům a dostal se k mafii, aby jej zavezla sem, čímž je rovněž zadlužen. Až tady dostane práci, potom musí vrátit dluhy. Ve Vietnamu nic nemá ani pozemek, ani dům, a proto tady chce zůstat. Je mafii hodně zadlužen a nemá možnost, jak to vrátit; má strach, že jej zabijí. Z obsahu správního spisu bylo dále zjištěno, že dne 25. 10. 2019 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V rámci tohoto pohovoru žalobce opakoval stejné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dodal, že pokud se vrátí do Vietnamu, nebude tam mít možnost uhradit své dluhy. Bylo mu již vyhrožováno věřiteli z jeho vesnice. Tehdy se na policii neobrátil, jelikož se po pár měsících udobřili. Nicméně ohledně jiných věřitelů si myslí, že pokud jim dluh nezaplatí, napadnou ho fyzicky nebo ho připraví o život. Tito věřitelé mu dali peníze na vycestování z Vietnamu a jelikož se dosud nevrátil, zatím mu nevyhrožovali. Pokud se vrátí do Vietnamu, nikdo mu tam nepomůže ani vietnamská policie neposkytne pomoc v případě, že dotyčný nemá peníze. Několikrát se od vietnamské policie dožíadoval pomoci; nějaká osoba s nožem přišla k němu domů, avšak policie mu tehdy pomoc neposkytla. Stížnost na nečinnost u nadřízené složky nepodal, protože to tak ve Vietnamu funguje. Žalobce dále uvedl, že původně chtěl vycestovat do Laosu, avšak na základě telefonického hovoru s mafii vycestoval do Německa, jelikož mu bylo sděleno, že si tam vydělá více peněz. Pobyt v České republice nezvažoval, nicméně byl zadržen německou policií a předán do České republiky. Žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal v Německu, protože tam nikoho nezná a byl po celou dobu zavřený. O mezinárodní ochranu v České republice žádá proto, aby tady mohl zůstat a splatit dluh, který má ve Vietnamu. Žádné jiné důvody této žádosti neuvedl. Součástí správního spisu žalovaného jsou informace o zemi původu žalobce, a to:

- informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 5. 2019 nazvaná „Bezpečnostní a politická situace v zemi“ a zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) 2018 nazvaná „Údaje o zemi – Vietnam“.

6. Podle odst. 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání nebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jdou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Podle odst. 5 se ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmou rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení

vážné újmy, zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování stíhání a trestání jednání představující pronásledování nebo vážnou újmu za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není přechodná a cizinec k ní má přístup. Podle odst. 6 téhož ustanovení původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgány, strany nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.

7. Podle ust. § 12 zákona o azylu, se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
8. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, se udělí doplňková ochrana cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečně nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
9. Podle odst. 2 téhož ustanovení, se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
10. Krajský soud považuje především za vhodné připomenout, že napadené rozhodnutí žalovaného přezkoumal toliko v rámci žalobních bodů, tak jak mu to ukládá dispoziční zásada uvedená v ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Žalobce v žalobě uvedl, že „rozhodnutí žalovaného napadená v celém rozsahu výroku“. V čem však spatřuje pochybení žalovaného v neudělení azylu podle ust. § 12, § 13, § 14 zákona o azylu se v další části vůbec nezmiňuje; v této části musí krajský soud žalobu hodnotit jako nepřezkoumatelnou a neprojednatelnou. Žalobce tedy zdůvodnil svou žalobu pouze, co se týče neudělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Nebezpečí vážné újmy ve smyslu tohoto ustanovení spatřoval v ohrožení života a zdraví v zemi původu, kde dluží velký obnos peněz tamější mafii. Tito lidé mu dle jeho

tvrzení vyhrožovali a neznámý muž s nožem dokonce navštívil žalobce doma. Žalobce tedy tvrdil nebezpečí vážné újmy, které je podřaditelné pod ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. S tímto důvodem žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany se žalovaný vypořádal tak, že odcitoval část informace odboru azylové a migrační politiky MV ČR – Bezpečnostní a politická situace v zemi Vietnam ze dne 31. 5. 2019 pojednávající o autoritářském státním systému vedeném komunistickou stranou Vietnamu, o ústavě poskytující možnost volit přímo své zástupce do národního shromáždění, lidových rad a dalších státních orgánů, kdy je možnost občanů demokraticky změnit svou vládu velmi omezena. Část této zprávy se zmiňuje o spolupráci s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a s dalšími humanitárními organizacemi, aby vietnamská vláda poskytla osobám bez státní příslušnosti a jiným osobám hodným pozornosti ochranu a pomoc. V další části se pojednává o vietnamském zákonodárství, zejména o novém trestním zákoníku. Dále se v ní uvádí, že ústava zaručuje svobodný, vnitřní pohyb, cestování do zahraničí, migraci a repatriaci, avšak vláda omezuje pohyb některých jedinců, obzvláště těch, kteří byli odsouzeni v souvislosti s přestupkem proti národní bezpečnosti, příp. těch, kteří vyjadřují kritiku vůči vládě. Z uvedeného žalovaný učinil dílčí závěr v tom, že žadatel (pozn. soudu rozuměno žalobce) nebyl v zemi původu trestně stíhán a taktéž vzhledem ke skutečnosti, že nebyl nijak aktivní v kritice současného vietnamského režimu, správní orgán nemá žádný důvod domnívat se, že by se vietnamské státní orgány o jeho osobu zajímaly po jeho současném návratu do vlasti. K namítanému nebezpečí vážné újmy žalovaný dále uvedl, že „co se týče hypotetických obav z protiprávního jednání věřitelů, žadatel má možnost obrátit se s žádostí o pomoc ke státním domovským orgánům. Pouze skutečnost, že by mu tyto státní orgány pomoc neposkytly či odmítly a po neúspěšném dovolání se k vyšším instancím těchto státních orgánů by se státní orgán zabýval dalším hodnocením tohoto vyjádření žadatele. V současné chvíli je jeho vyjádření o obavě z jednání věřitelů hodnoceno správním orgánem jako účelově použité, s cílem žadatele vyvolat ve správním orgánu domněnku o důvodech azylově relevantních. Žalovaný tak v podstatě odůvodnil tímto způsobem to, že „nedospěl k závěru, že by žalobci jako žadateli o mezinárodní ochranu ve vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu“. S tímto závěrem žalovaného nemůže krajský soud souhlasit. Žalobce od počátku správního řízení ve věci mezinárodní ochrany tvrdil, že mu v zemi původu bylo vyhrožováno věřiteli – mafií, tedy soukromými osobami, které, jak vyplývá ze shora citovaného ust. § 2 odst. 6 zákona o azylu, mohou být jakožto soukromé osoby původci vážné újmy za předpokladu, že státní orgány či organizace nebo mezinárodní organizace nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Při podání informací k žádosti o udělení mezinárodní ochrany i v rámci pohovoru k této žádosti žalobce opakovaně uvedl, že se na státní orgány – policii ve Vietnamu o pomoc proti vyhrůžkám obracel, nicméně tato pomoc mu poskytnuta nebyla. Bylo tedy na žalovaném, aby si opatřil takové informace o Vietnamské socialistické republice, které by důvěryhodným způsobem odpověděly na otázku, ke kterým konkrétním státním orgánům se v takovém případě mohl obrátit, jak ve skutečnosti tyto státní orgány fungují a jak efektivní je v takových případech poskytována pomoc žadatelům. Informace by také měly spolehlivě odpovědět na otázku systému fungování těchto státních orgánů a na to, kam se může žadatel o pomoc proti protiprávnímu jednání soukromých osob obrátit s případnou stížností proti nečinnosti těchto orgánů. Na tyto otázky rozhodně nedává odpověď ani informace o bezpečnostní a politické situaci ve Vietnamu, která je v tomto směru zcela obecná ani

zpráva Mezinárodní organizace pro migraci, v jejímž závěru jsou uvedeny mezinárodní nevládní a humanitární organizace působící ve Vietnamu; jedná se však pouze o seznam názvů a sídel těchto organizací, ze kterých vůbec nelze zjistit předmět jejich činnosti a už vůbec to, zda z předmětu této činnosti vyplývá nějaká možnost obrátit se na konkrétní organizaci se žádostí o pomoc v případě hrozící vážné újmy ze strany soukromých osob. Krajský soud proto uzavírá, že odůvodnění napadeného rozhodnutí, co se týče neudělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a zákona o azylu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

11. Ze shora uvedených důvodů krajský soud proto napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil podle ust. § 78 odst. 1 a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Bude na žalovaném, aby při vydání nového rozhodnutí o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany si opatřil dostatek potřebných informací o zemi původu žalobce a přezkoumatelným způsobem odůvodnil udělení či neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
12. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení úspěšnému žalobci žádné prokazatelné náklady nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 8. dubna 2020

JUDr. Petr Indráček
samosoudce